

idealisme meer, geen offerbereidheid onder de jongeren in het vaderland? Heeft de oorlog onze jeugd ook dit niet kunnen bijbrengen? En ligt het op Uw weg, prof. DE LANGEN, die voor de ontwikkeling van de geneeskundige verzorging in Nederlandsch Indië zoo onbetwistbaar groote verdiensten hebt, het voor de regeering haast wel noodzakelijk te maken, naar buitenlandsche hulp om te zien?

Nogmaals, ik begrijp U niet; misschien ligt het aan mij; zoo ja, help mij dan uit dezen droom.

Buitenzorg, 12 October 1946

C. L. BENSE JR.,

leider 1ste Nederlandsche Roode Kruis-team

HET HUIDIGE MEDISCHE WERK IN INDIË.

Het feuilleton in dit *Tijdschrift* van 24 Augustus, waarin prof. DE LANGEN zijn indrukken geeft over het geneeskundig werk in Indië (Batavia? Java?) kreeg ik pas heden in handen. Het behoeft eenig commentaar en aanvulling.

Ongetwijfeld is het juist, dat wij ook hier lijden onder een miskenning van ons werk door de Overheid, en zeker ligt de hoofdfout in het ontbreken van een Departement van Volksgezondheid. Dat het tekort aan vervoermiddelen een der uitvloeisels daarvan is, en een rem voor iedere goede werkverdeling, behoeft geen betoog. Vele collegae moe en op leeftijd dienen hun patiënten op de fiets te bezoeken en worden straks in den regentijd bespat door auto's van anderen, die alleen maar van kantoor naar huis en terug behoeven te gaan. Het is het al te bekende liedje; dat prof. DE LANGEN dat nogmaals zingt, kan alleen maar goed doen. Het schijnt, dat nu wel binnenkort meer auto's ter beschikking zullen worden gesteld van de medici, wij hebben echter helaas geleerd niet te juichen vòòr dat wij zekerheid hebben.

Het stukje van prof. DE LANGEN doet echter meer dan klagen, het wil de collegae waarschuwen tegen teleurstelling. Teleurstelling waarover? Dat er geen auto's zijn en het werk efficiënter kan? Vermoedelijk ziet prof. DE LANGEN, die nog geen gelegenheid had buiten de groote steden zich te oriënteren, dit alles teveel in het licht van zijn te jonge ervaringen.

Ik kom juist terug van een bezoek aan policlinieken om Batavia en Buitenzorg, midden tusschen sawah's en klappers. Daar vormen dokters en verpleegsters een middelpunt van Nederlandsche goodwill, en het is treffend te zien hoe vriendelijk en spontaan de bevolking groet en nawuift. Dit policlinische werk scheidt een sfeer van menselijkheid en vertrouwen, welke wij in de komende samenleving vòòr alles noodig hebben. Een ieder, die wat sportief is aangelegd, vindt hier volop gelegenheid zich medisch uit te leven en zal geen oogenblik spijt hebben te zijn gegaan. Toch, — ook het stadswerk biedt alle mogelijkheden om, ondanks dingen die anders en beter konden zijn, zich volledig aan zijn werk te geven.

Het heeft geen zin de dingen mooier voor te stellen dan zij zijn, maar een kankerbrief is funest voor de „werving”; die kan door geen tien enthousiaste brieven worden goedge maakt. Daarenboven is het onjuist, kortzichtig en onbillijk tegenover allen die zich uitsloven voor de goede zaak, het accent alleen te leggen op gemis aan vervoer, niet-efficiënt gebruik en te spreken van weinig aantrekkelijk werk.

Overal kan het werk belangwekkend zijn en voldoening geven, zelfs waar er algeheel gebrek aan officieele medewerking bestaat, indien men maar komt met de juiste instelling, welke primair losstaat van auto en ambtenaar. Ook worden er zéker organisatorische fouten gemaakt, vele zelfs, maar deze zijn altijd wel te ondervangen, wanneer men werkelijk komt om te helpen en wil werken. De gemeenschap hier, blank en bruin *snakt* naar medische hulp, n'en déplaise rapporten over goede voedingstoestanden en min of meer geslaagde clinieken.

Indien het feuilleton van prof. DE LANGEN slechts prikkelt tot nadenken voor het vertrek, zoodat geen teleurstellingen den drang tot helpen dadelijk doen verdorren, het zij zoo. Maar als het den indruk geeft, dat hulp eigenlijk niet noodig is, of nauwelijks het oppakken waard, dan ware het beter niet geschreven.

Batavia, 10 October 1946

H. S. HOGERZEIL, *arts*

geneesheer-directeur van het ziekenhuis Tjikini